

22676
ART CATALÀ CONTEMPORANI
1997-98
Professor : Joan M. Minguet

ART CATALÀ CONTEMPORANI

0. Algunes precisions conceptuals sobre la història l'art català dels segles XIX i XX. Descripció, interpretació, valoració. L'estudi de l'art català a través d'una successió d'estils: facilitats i dificultats mètode.

SEGLE XIX

1. La tradició neoclàssica. L'acamedicisme a Catalunya. Damià Campeny, la presència de l'escultura canovis. Arquitectura: Francesc Vila, Josep Buxareu i els Pòrticos de Xifré. Pintura: Josep Flaugier, Vicent López.
2. El Romanticisme a Catalunya. La Renaixença. "natzarens": Pau Milà, Claudi Lorenzale, Pelegrí Clavé. paisatgisme com a forma de coneixement del país. Lluís Rigalt. La protecció del patrimoni.
3. El Realisme. La reacció antiromàntica. Ramón Martí Alsina. Simó Gómez. L'Escola d'Olot. Joaquim Vayreda. Joan Berga. La litografia i les il·lustracions: nous canvis d'expressió plàstica. Francesc-Xavier Parcerisa. La pintura d'Història. La singularitat de l'obra de Marià Fortuny.
4. Arquitectura i Urbanisme. La modernització de Barcelona el Pla Cerdà. El medievalisme arquitectònic i Renaixença. Elies Rogent. Edificacions per a la indústria. Les colònies fabrils. El pensament utòpic. Edificacions per a l'habitatge. La modernització urbanística a Catalunya.
5. El fenomen modernista. El Modernisme com a corrent internacional: Modern Style/Art Nouveau/ Jugendstil Liberty/ Sezession. El primer Modernisme com a fenomen literari i ideològic. La revista "L'Avenç". Esteticisme decadentisme, neomedievalisme.
6. L'arquitectura modernista. L'ús sistemàtic de nous materials. Síntesi de la tradició. Lluís Domènech i Muntaner. Josep Puig i Cadafalch. La singularitat de l'obra d'Antoni Gaudí. La irradiació dels models d'arquitectura modernista a Catalunya.
7. La pintura, entre la tradició i la modernitat. Modest Urgell. Lluís Graner. Eliseu Meifrèn. L'Impressionisme través dels modernistes. Ramon Casas. Santiago Rusiñol. Simbolisme. Josep M. Tamburini. Alexandre de Riquer. Exposicions modernistes. Els "Quatre Gats". Pablo Picasso.

8. L'escultura després de Campeny. Els germans Vallmitjana. Els germans Llimona. L'escultura monumental. Les artes decoratives i industrials. L'interiorisme. Ferro. Vidre. Mobiliari. Ceràmica.

SEGLE XX

9. El Noucentisme. El Noucentisme com a estratègia cultural del Regionalisme catalanista. Prat de la Riba i Mancomunitat. Eugeni d'Ors i la Nova Catalunya. "Glosari" a "La Veu de Catalunya". Programa teòric del Noucentisme: Intervencionisme, Imperialisme, Arbitrarietat. Classicisme. El Noucentisme: un estil o una voluntat d'estil? Les arts i els oficis. Joaquim Folch i Torre. L'Escola Superior de Bells Oficis. La presumpta arquitectura noucentista.

10. La pintura catalana a finals del segle XIX i començaments del segle XX. La singularitat de l'oli d'Isidre Nonell i de Joaquim Mir. Entre l'Impressionisme i el cezannisme. Del classicisme als primers influxos de l'Avantguarda. Aproximació a una pintura noucentista: Joaquim Torres-García. Joaquim Sunyer. Xavier Nogués. Josep Obiols. Feliu Elias.

11. L'escultura catalana del segle XX (1). El classicisme com a paradigma. Josep Clarà. Enric Casanovas. Fidel Aguilar. Pau Gargallo. El cas d'Ismael Smith.

12. El fenomen avantguardista a Catalunya. Les revistes. Els manifestos. Les conferències. Noucentisme i Avantguarda: coincidències i divergències. Avantguarda i modernitat.

13. La irració a Catalunya de les primeres Avantguardes (1): el Cubisme. El galerista Josep Dalmau, introductor de les avantguardes pictòriques. El cal·ligrama: la poesia tributària de les arts plàstiques. Josep M. Junoy.

14. La irració a Catalunya de les primeres Avantguardes (2): el Futurisme. El cas de Gabriel Alomar. Josep Salvat-Papasseit, nexe d'unió entre dues opcions pictòriques: el Vibracionisme i el Plasticisme. Rafael Barradas. Joaquim Torres-García. Barcelona, refugi d'artistes durant la Primera Guerra Mundial. Francis Picabia i la revista "391". Serge Charchoune.

15. L'art català a París (1). Joan Miró. Joan Miró com a paradigma de la modernitat.

(3): el Surrealisme. El Grup de "L'Amic de les Arts" "Hèlix". El número 31 de "L'Amic de les Arts". J.V. Fo La crítica d'art a Catalunya. Rafael Benet. Feliu Eli Sebastià Gasch.

17. L'art català a París (2). Salvador Dalí. Els alt avantguardistes: Angel Planells, Joan Sandalinas, J Massanet. La persistència dels models del pass impressionistes i fauvistes. Les desinèncs decorativistes. Jaume Mercadé. Ramon Rogent. En Grau-Sala. Hermen Anglada Camarasa.

18. L'escultura catalana del segle XX (2). N procediments escultòrics. Pau Gargallo. Juli González.

19. L'ADLAN i la difusió de l'art d'Avantguarda durant els anys trenta. L'arquitectura funcionalista a Catalunya. G.A.T.E.P.A.C. Josep Lluís Sert. Josep Torres Clavé. La permanència dels models artístics normatius.

20. La Guerra Civil i el primer Franquisme: l'art com instrument ideològic. El cartellisme. La pintura social. La pintura revolucionària. La negació estètica de la postguerra. La "Academia Breve de Crítica de Arte" i el "Salon de los once".

21. La "segona Avantguarda". Noves lectures del Surrealisme. El grup "Dau al Set". Joan Brossa. Antoni Tàpies. Joan Ponç. Modest Cuixart. Joan Josep Tharrat. Josep M. de Sucre, el contacte amb el passat. El retallat del racionalisme arquitectònic. El grup R.

22. De la figuració surrealista als primers brots de l'abstracció. L'Informalisme. Antoni Tàpies. La generació del mig. Josep Guinovart. Albert Ràfols-Casamada. Jordi Hernández Pijuan. L'escultura no figurativa. Moisès Villàlia.

23. La incidència dels corrents internacionals a Catalunya. La resposta conceptual. La ideologització de la pràctica artística.

B I B L I O G R A F I A G E N E R A L

SEGLE XIX

CIRICI, Alexandre, El arte modernista catalán, Ed. Ayuntamiento de Barcelona, 1951.

FONTBONA, Francesc, "Del Neoclassicisme a la restauració 1808-1888", Història de l'Art Català, volum VI, Edició 62, Barcelona, 1983.

Curial, Barcelona, 1975.

FONTBONA, Francesc, "L'època del Modernisme, 1888-1905", Història de l'Art Català, volum VII, Edicions 62, Barcelona, 1985.

JARDI, Enric, Les arts plàstiques a Catalunya en el segle XIX, Ed. Moll, Palma de Mallorca, 1973

RAFOLS, J.F., El arte romántico en España, Ed. Juventud, Barcelona, 1954.

SEGLE XX

BILBENY, Norbert, Eugenio d'Ors i la ideología del Noucentisme, Edicions de la Magrana, Barcelona, 1988.

BRIHUEGA, Jaime, Las vanguardias artísticas en España, 1909-1936, Ed. Istmo, Madrid, 1981.

Catàleg de l'exposició Avantguardes a Catalunya, 1906-1939, Fundació Caixa de Catalunya, Barcelona, 1992.

Catàleg exposició "Idees i actituds. Entorn de l'art conceptual a Catalunya, 1964-1980", Generalitat de Catalunya, 1992.

Catàleg exposició "L'Informalisme a Catalunya", Generalitat de Catalunya, 1990.

Catàleg de l'exposició "El Noucentisme. Un projecte de modernitat", Generalitat de Catalunya, Enciclopèdia Catalana i Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, 1994.

CIRICI, Alexandre, L'art català contemporani, Ed. 62, Barcelona, 1970.

CIRLOT, Juan-Eduardo, Pintura catalana contemporánea, Ediciones Omega, Barcelona, 1961.

CIRLOT, Lourdes, El grupo "Dau al Set", Cátedra, Madrid, 1986.

CIRLOT, Lourdes, La pintura informal en Cataluña, 1951-1970, Anthropos, Barcelona, 1983.

DIVERSOS AUTORS, El Noucentisme, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona, 1987. (Textos de Jordi Castellanos, Jordi Casassas, Josep Murgades, Ignasi Solà-Morales, Narcís Comadira i Mireia Freixa, entre d'altres.)

Catalunya al segle XX, Els llibres de la fronter
Barcelona, 1986.

MIRALLES, Francesc, "L'època del Noucentisme (1906-1917)
Història de l'Art Català, volum VII, Edicions 6
Barcelona, 1985.

MIRALLES, Francesc, "L'època de les avantguardes
1917-1970", Història de l'Art Català, volum VIII, Edicio
62, Barcelona, 1983.

MOLAS, Joaquim, La literatura catalana d'Avantguard
1916-1938, Antoni Bosch editor, Barcelona, 1983.

PUIG, Arnau, Les avantguardes artístiques catalanes, E
Barcanova, Barcelona, 1993.

RIQUER, Martí de; COMAS, Antoni; MOLAS, Joaquim, Històr
de la literatura catalana, volum 9, Ed. Ariel, Barcelona
1987.

VIDAL JANSA, Mercè, Teoria i crítica en el Noucentisme
Joaquim Folch i Torres, Publicacions de l'Abadia
Montserrat, Barcelona, 1991.